

کامبیز نوروزی

حقوق دان

دولت، محدود در یک نفر به نام رئیس جمهور نیست. سازمان عظیم و پرخرجی مثل معاونت‌ها، سازمان برنامه و بودجه، وزارتخانه‌ها، سازمان‌های وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی و... وجود دارد که قانوناً هر یک تکالیفی دارند.

قرار نبوده و نیست که رئیس جمهور همه کارها را شخصاً انجام دهد. در یک تقسیم کار قانونی، قوانین فراوان و عرف‌های مختلف هر وزارتخانه را مسئول بخشی از امور مملکت کرده‌اند.

ایده‌ها و طرح‌ها باید توسط معاونت حقوقی و سازمان برنامه و وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دیگر به جریان بیفتند.

نقص بزرگ دولت پرشکیان، نبود شجاعت و خلاقیت است. اغلب همکاران او در محدود تکالیف خود ایده تازه‌ای برای مقابله با بحران‌ها خلق نمی‌کنند؛ فقط به روزمرگی بی‌نمر و تکرارهای ملال‌آور کارهای کلیشه‌ای مشغول هستند. این رویه کمترین کمکی به کاهش بحران‌ها نکرده و ناامیدی می‌آفریند.

نه اینکه انتقادی به شخص آقای پرشکیان وارد نیست. اگرچه نظام‌گزینی دست او را در انتخاب همکاران بسته است، اما شاید ایشان هنوز در قامت رئیس جمهوری ظاهر نشده‌اند که تلاش گسترده شخصیت‌های معتبر سیاسی و مدنی و جلب آرای امیدوارانه ملت انتخاب شده است. ولی انتقادها به ایشان کم‌کاری‌های ناخوشودنی و غیرمسئولانه سازمان عمومی دولت را توجیه نمی‌کند. حکایت اعضای ارشد دولت و رئیس‌جمهور، قصه لشکری است که افسران در خانه نشسته‌اند و فرماندهانش با چند سرباز داوطلب به تنهایی به میدان رفته‌اند. تکلیف معاونان، وزرا و دیگر همکاران رئیس‌جمهور است که هر یک در حوزه کاری خود، فهم درست و عمیقی از وضع موجود بیابند و خلاقیت و ابتکار داشته باشند و با طرح ایده‌های تازه و ابداعی در قالب تصویب نامه یا لایحه به فضای سیاسی و مدیریتی کشور جان تازه ببخشند و به بقای تمه امید ملت اهمیت دهند. اما آنها شبیه دروازه‌بانی هستند که در برابر رقیب خشن، خردار ایستاده است و هیچ حرکتی نمی‌کند و هر توپ که غلطان غلطان به سمت دروازه او روانه شود، به راحتی گل می‌خورد. همکاران رئیس‌جمهور در معاونت حقوقی و سازمان برنامه و وزارتخانه حتی از امکانات قانونی هم هیچ استفاده‌ای نمی‌کنند. گویا اتفاق واقف را با تسلیم و تعظیم اشتباه گرفته‌اند. سازمان را بیشتر با رقیب کوچک می‌کنند نه با ملت. معاونت حقوقی رئیس‌جمهور که بی‌اثرتر از همیشه است، در همکاری با دستگاه‌های ذی‌ربط و با وضع مقررات ابداعی نقش بید مؤثری ایفا کند. مثلاً:

- قانون حجاب و عفاف آکنده از ایرادهای مختلف حقوقی و اجتماعی بوده، بحران‌ساز است و بسیار مورد حساسیت مردم. این قانون نمی‌تواند مدت زیادی در تعلیق بماند. آن اقلیت کوچک پرهیاهو که مبدع این قانون بود، همچنان به دنبال اجرای آن است. دولت لایحه‌ای به مجلس تقدیم کند برای

۱. الغای قانون حجاب و عفاف یا ۲. تعلیق اجرای قانون حجاب و عفاف به مدت مثلاً دو سه سال و تکلیف دولت برای تقدیم لایحه جدید تا پایان تعلیق.

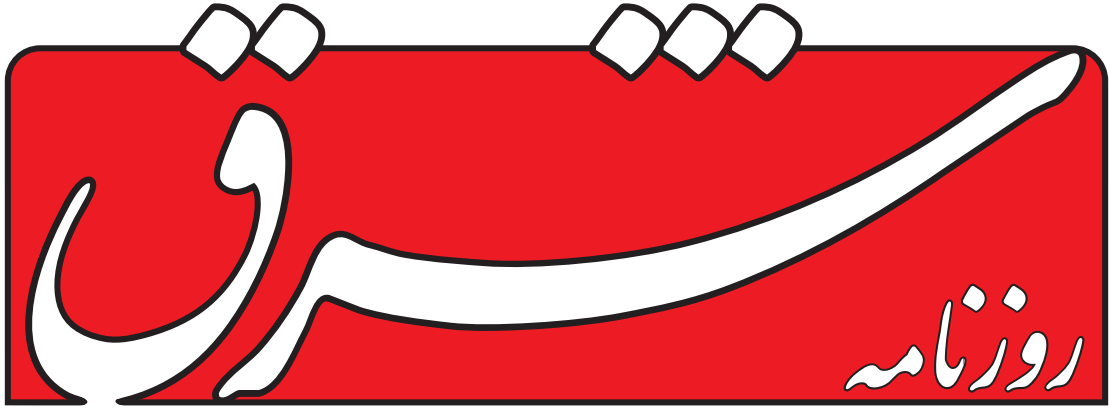
- به گفته کارشناسان، تغییر ساعت رسمی کشور بین دو تا سه درصد موجب صرفه‌جویی در مصرف برق بود. این مقدار در شرایط بحران برق در ایران رقم درشتی است. دولت باید برای احیای قانون تغییر ساعت هرچه سریع‌تر لایحه‌ای به مجلس تقدیم کند تا به‌موقع به نتیجه برسد.

- رسانه مهم، پرهزینه و بزرگی مانند رادیو و تلویزیون که در انحصار سازمان صداوسیماست و بلندگوی بی‌کیفیت یک گروه کوچک سیاسی شده است، رژیم حقوقی مشخصی ندارد. دولت به‌سرعت لایحه‌ای تنظیم کرده و رژیم حقوقی سازمان صداوسیما و مسئولیت مدنی و کیفری این سازمان را مشخص کند.

- دو نماینده رئیس‌جمهور در شورای نظارت بر صداوسیما ظاهراً در انجام وظایف هفت‌گانه خود منغل‌اند و کاری نمی‌کنند. دولت با یک تصویب‌نامه، وظایف نمایندگان رئیس‌جمهور در این شورا را معلوم کند؛ از آنها مسئولیت و گزارش بخواهد و منتشر کند.

- در دانشگاه، امنیت کاری استادان و امنیت تحصیلی دانشجویان بسیار متزلزل است. لایحه‌ای لازم است که در آن با محدودکردن اقدامات غیرقانونی و گاه خودسرانه مسئولان دانشگاه‌ها و برخی نهادهای غیردانشگاهی، امنیت کاری و تحصیلی استادان و دانشجویان تأمین شود.

چهارشنبه ۲۲ اسفند ۱۴۰۳
۱۱ رمضان ۱۴۴۶
۱۲ مارس ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۰۷۲
۵۰ هزار تومان
۱۲ صفحه + ۶۴ صفحه ویژه‌نامه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید: سبد معیشت واقعی؛ ۳۵ میلیون و ۸۵۷ هزار تومان • بازداشت رئیس‌جمهور سابق فیلیپین • نگاهی به قوانین مربوط به خرید و فروش آثار هنری

«شرق» از نشست غیرعلنی شورای امنیت سازمان ملل درباره ذخایر اورانیوم با غنای بالا در ایران گزارش می‌دهد

دیپلماسی سایه‌ها

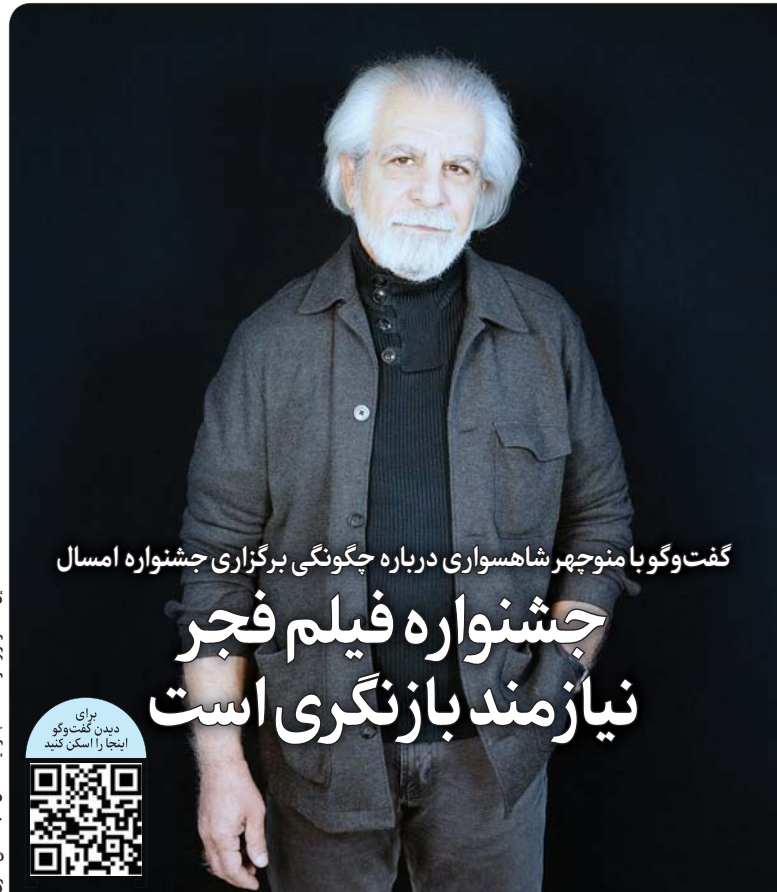

احمد میدزی اولین کارت زرد کابینه را از بهارستان نشینان دریافت کرد

عقربه سیاست
به سمت وزارت کار

این گزارش را در صفحه ۲ بخوانید

گزارش تیرنیک را در صفحه ۲ بخوانید

گفت‌وگوبیا منوچهر شاهسوری درباره چگونگی برگزاری جشنواره امسال

جشنواره فیلم فجر
نیازمند بازنگری است

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید. عکس: سهند تالایی/شرق

برگزیده‌ها

گزارش تفریق بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تهران در صحن شورای شهر بررسی شد

انحرافات بودجه‌ای در شهرداری تهران

درس‌هایی از دیدار استقلال و النصر عربستان در لیگ نخبگان

شکستی در وسعت ملی

بیرو طرح معافیت از کمیسیون زنان سرپرست خانوار شاغل در اسنپ، «شرق» گزارش می‌دهد:

این چرخ باید بچرخد

پرونده‌ای درباره بررسی فیلترینگ قطره‌چکانی و ناگامی دولت در دسترسی کاربران به اینترنت آزاد

پرواز در قفس

ویژه‌نامه فن‌ری را از روزنامه‌فروشی‌ها بخواهید

یادداشت

ضرورت تغییر مبانی انتخاب مدیران کلان

عبدالحسین طوطبایی

پژوهشگر کشاورزی

منابع قضائی از صدور رای برای ۴۴ نفر متهم اصلی پرونده چای دیش در شعبه اول دادگاه ویژه جرائم اقتصادی خبر دادند. در این زمینه ساداتی‌نژاد، وزیر جهاد کشاورزی دولت سیزدهم، نیز به دو سال حبس براساس ماده ششم قانون کاهش مجازات حبس تعزیری محکوم شد. از زمانی که مدیریت کشاورزی در قالب یک وزارت آغاز به کار کرد، در مقایسه با بعضی دیگر دستگاه‌های اجرایی کشور از زمینه فسادپذیری کمتری برخوردار بود. اما چه بسیار پلایه‌دارانی مانند «کریم ساعی»‌ها و با کوله‌بار علم و تجربه و آمیزه‌ای از عشق، بر تارک آن خوش درخشیده و جان شیرین در این راه نهادند. اما از آن سو موارد پرشماری از لغزش و ناکارآمدی به‌ویژه در دهه اخیر از وارثان آن پیشگامان سبز رخ داده است که دگرگونی عمیقی را در شیوه انتخاب برای هدایت این عرصه زیست و زندگانی می‌طلبند. بدون تردید اگر دامنه محدود نگاه انتخاب‌گران و مبانی ارزشی‌گزینش‌کنندگان این دست از مدیران مورد بازنگری و اصلاح قرار نگیرد، وزیر محکوم مدنظر این نوشتار آخرین این حکایت نخواهد بود. وزیری که تنها در مدت کوتاه وزارت ۱۸ ماهه‌اش با کارنامه ناقبولی از واردات و پرورش انگیز نهادهای دامی و... کام جامعه را در بخارات داغ چای دیش نیز سوزاند.

جناب آقای ادریسی سالاری

مصیبت وارده را تسلیت عرض می‌کنم. از خداوند

سبحان برای آن مرحومه غفران و برای شما و سایر

بازماندگان صبر آرزومندم .

مهدی رحمانیان

یادداشت

گزارش‌های مهمل در بستر اقتصاد ازهم گسیخته

محمد رضا یوسفی شیخ‌رباط

اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

مهمل‌بودن آن نشده است، اما رهبری در مهمل بودن آن اذعان دارد. به نظر می‌رسد روند سابق ادامه داشته است؛ زیرا پس از حذف ارز نیما و ایجاد بازار ارز توافقی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس اظهار کرد: امروز محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی، جلسه‌ای با پتروشیمی‌ها داشت تا ارزهای در اختیار خود را عرضه کنند (همشهری ۱۰ دی ۱۴۰۳). پریش این است که چرا دولت‌ها با وجود تفاوت دیدگاه سیاسی و جناحی نمی‌توانند این شرکت‌ها را وادار کنند درآمدهای ارزی خود را به‌طور کامل در این بازار عرضه کنند. چند نکته در این راستا می‌تواند علت آن را توضیح دهد.

هرچند در قانون اساسی، سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تعریف شده است، اما به‌واقع بخش چهارمی در اقتصاد وجود دارد که نه دولتی و نه تعاونی و نه خصوصی است. این بخش به نهادهای عمومی غیردولتی موسوم می‌شود. شرکت‌های وابسته به ستاد اجرایی فرمان امام، قرارگاه خاتم و آستان

یادداشت

دوگانگی در مواجهه با مصاحبه رفیق دوست

احسان هوشمند

انتشار مصاحبه محسن رفیق‌دوست، وزیر اسبق سپاه، با دیده‌بان ایران بازتاب فراوانی در میان رسانه‌های جمعی داخلی و خارجی داشت. شاید در دوره پس از وقوع انقلاب در ایران این نخستین باری است که یک مقام مسئول سابق به مرور خاطرات خود در برابر دوربین می‌پردازد و به صورت شفافی مسئولیت ترور تعدادی از مخالفان در خارج از کشور را برعهده می‌گیرد. این مقام بلندپایه سابق به گونه‌ای درباره این ترورها در خارج از کشور سخن می‌گوید، گویی ترورها اقدامی عادی و معمول بوده است. محسن رفیق‌دوست نقش خود را فرمانده اجرای این ترورها و گروه تجزیه‌طلب باسک اسپانیا را عامل اجرای این قتل‌ها در خارج از

کشور معرفی می‌کند. در این مصاحبه رفیق‌دوست مدعی است پس از اعتصاب غذای انیس نقاشی که عملیات ترور شاپور بختیار از سوی او با شکست روبه‌رو شده، نقاش زندانی شده و در زندان اعتصاب غذا کرده و رفیق‌دوست با حضور در پاریس و دیدار با وزیر خارجه فرانسه بر سر آزادی او مذاکره و طرف فرانسوی گفته آزادی انیس نقاش دو هفته زمان می‌برد و رفیق‌دوست با تهدید چنین گفته است: «خوب اگر بعد از دو هفته یک سفارتخانه شما منفجر شد یا یک هواپیمای شما را ربودند، دیگر کله نکنید». نکات دیگری هم در مصاحبه رفیق‌دوست وجود دارد که نیازمند تأمل است. موضوعی که در این میان بسیار حیرت‌آور است، علیرغم اهمیت مباحث مطرح‌شده از سوی آقای رفیق‌دوست و حساسیت‌های شکل‌گرفته درباره این مصاحبه در ابعاد بسیار گسترده در داخل و خارج از کشور، تاکنون مقامات مسئول درباره سخنان رفیق‌دوست هیچ موضعی نگرفته‌اند و در برابر سخنان پربیننده و شنونده او فقط سکوت پیشه کرده‌اند. تنها دفتر رفیق‌دوست در اطلاعیه‌ای گفته که رفیق‌دوست در سال‌های قبل عمل جراحی مغز داشته و مطالب منتشرشده قابل استناد نیست، اما این سکوت معنادار و بی‌توجهی کامل به سخنان رفیق‌دوست در حالی است که در سال‌های گذشته هر نوع انتشار مطالب درباره چنین موضوعاتی به‌طور کلی یا قابل انتشار نبوده یا اینکه به‌سرعت با انواع واکنش‌ها از جمله

برخورد با رسانه منتشرکننده روبه‌رو می‌شد. سخنان رفیق‌دوست در حالی با بی‌اعتباری و سکوت دستگاه‌های ذی‌ربط روبه‌رو شده که همه می‌دانند که این نوع سخنان در شرایط حاضر حاوی چه پیام‌های مخرب گسترده و اثرگذاری در سطوح داخلی و خارجی است و چه نتایج و پیامدهایی برای کشور در پی دارد. از دیگر سو نهاد قضائی هم درباره سخنان رفیق‌دوست هیچ واکنشی نداشته است. آیا چنین سخنانی اگر از طرف افراد دیگری مطرح می‌شد هم با سکوت مواجه می‌شد؟ یا اینکه به دلایلی مصلحت نیست تا در این باره نهاد دادگستری وارد موضوع شود؟ این دوگانگی در برخورد‌ها پیامدهای اعتمادسوز فراوان دیگری در پی دارد. آنچه در مصاحبه رفیق‌دوست برجسته می‌نماید، این نکته است که گویی دولت‌ها در کشور تنها و بترین نظام سیاسی هستند و افرادی مانند رفیق‌دوست هستند که مسائل کشور را اداره می‌کنند. اگرچه رفیق‌دوست در این مصاحبه درباره ریشه‌های چنین تصمیمی و اینکه چگونه به این تصمیم و جمع‌بندی رسیده بود که مخالفان مدنظر در خارج از کشور کشته و ترور شوند، سخنی نمی‌گوید. به سخن دیگر در خلال سخنان رفیق‌دوست، مشخص نیست برنامه ترور بختیار و اوبسی و فرخزاد چرا و چگونه عملیاتی شده است. شهریار شفیق در اواخر پاییز ۱۳۵۸ در پاریس ترور شد، انیس نقاش در تابستان ۱۳۵۹ اقدام به ترور ناموفق بختیار کرد، اوبسی در سال ۱۳۶۲ ترور شد، فریدون فرخزاد هم در سال ۱۳۷۱ در خارج از کشور ترور شد. رفیق‌دوست در این مصاحبه روشن نمی‌کند که در دوره ۱۳ ساله از ترور نخست یعنی قتل شفیق در سال ۱۳۵۸ تا ترور فرخزاد در سال ۱۳۷۱ این ترورها چرا و چگونه طراحی شد؟ سفیر وقت ایران در آلمان در توییتی نوشته که فرخزاد در حالی ترور شد که سفارت «بازگشت و تأمین امنیت» فرخزاد را وعده داده بود.